

MINISTERSTWO KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO	
wpl. dn.	2010 -05- 31
L.dz.	

**STOWARZYSZENIE OCHRONY WŁASNOŚCI
PRZEMYSŁOWEJ**

Association for the Protection of Industrial Property
ul. Bluszczańska 73, 00-950 Warszawa, Skr. Pocz. 726
Polska Grupa Narodowa AIPPI

Telefax: (48-22) 44 74 666
Telefon: (48-22) 44 74 620
(48-22) 44 74 692

Warszawa, 31 maja 2010 r.

**Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa
Narodowego
Departament Prawny
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa**

Wasz znak: DP/941/10

Dot.: Uwagi odnośnie projektu porozumienia *Anti-Counterfeiting Trade Agreement - ACTA*

Szanowni Państwo,

W imieniu Stowarzyszenia Ochrony Własności Przemysłowej z siedzibą w Warszawie (dalej również jako „Stowarzyszenie”) pragniemy w pierwszej kolejności uprzejmie podziękować Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego za możliwość przedłożenia uwag w przedmiocie opublikowanego w dniu 21 kwietnia 2010 r. projektu (aktualnego negocjowanego tekstu) porozumienia o zwalczaniu handlu towarami podrobionymi - *Anti-Counterfeiting Trade Agreement* (dalej jako „projekt ACTA”). Wyrażamy nadzieję, że poniższe uwagi Stowarzyszenia okażą się przydatne przy przygotowywaniu stanowiska Rządu RP na potrzeby kolejnych rund negocjacyjnych.

Zgodnie z postanowieniami statutu, przedmiotem działania Stowarzyszenia Ochrony Własności Przemysłowej jest m.in. promocja, upowszechnianie i praca nad doskonaleniem prawa własności intelektualnej, a w szczególności prawa własności przemysłowej. Cele Stowarzyszenia stanowią przy tym: promowanie ochrony własności przemysłowej i upowszechnianie przyjętych w Europie standardów prawnych w zakresie ochrony własności przemysłowej oraz inicjowanie i wspieranie prac na rzecz harmonizacji polskiego prawa w tej dziedzinie z prawem międzynarodowym i prawem europejskim. Stowarzyszenie stanowi jednocześnie Polską Grupę Narodową Międzynarodowego Stowarzyszenia Ochrony Własności Intelektualnej (AIPPI) z siedzibą w

Szwajcarii, wiodącej na świecie organizacji pozarządowej, której celem jest prowadzenie badań i formułowanie założeń polityki w zakresie prawa odnoszącego się do ochrony własności intelektualnej.

Z uwagi na powyższe, Stowarzyszenie popiera wszystkie inicjatywy, w tym te podejmowane na szczeblu międzynarodowym, które mają na celu podwyższenie standardów ochrony własności intelektualnej, a zwłaszcza uczynienie walki z handlem towarami podrobionymi i pirackimi bardziej skuteczną. Z tego też powodu Stowarzyszenie wyraża poparcie dla ogólnego kierunku regulacji odzwierciedlonego w udostępnionym tekście projektu ACTA, w szczególności w takim zakresie, w jakim regulacja ta zbieżna jest z rozwiązaniami przyjętymi już na gruncie prawa Unii Europejskiej (np. w dyrektywie nr 2004/48/WE w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej i w rozporządzeniu nr 1383/2003 dot. działań organów celnych skierowanych przeciwko towarom podejrzanym o naruszenie niektórych praw własności intelektualnej...). Zauważyć bowiem należy, iż w zakresie, w jakim projekt ACTA stanowi swoistą „transpozycję” przepisów już obowiązujących na gruncie wspólnotowym - co dowodzi istotnego wkładu przedstawicieli Komisji Europejskiej w ramach negocjacji nad projektem - jego przyjęcie nie będzie wiązać się z istotną zmianą funkcjonującego we Wspólnocie, a tym samym w Polsce, systemu ochrony praw własności intelektualnej. Regulacje te, wyznaczające standardy ochrony wyższe niż dotychczasowe umowy międzynarodowe dotyczące tej materii, będą jednak miały niezwykle istotne znaczenie dla ochrony praw własności intelektualnej w skali globalnej w wypadku oczekiwanego przyjęcia ich przez tzw. kraje nowo uprzemysłowione i kraje rozwijające się.

Godzi się jednak zauważyć, iż zakres regulacji projektu ACTA jest niezwykle szeroki i obejmuje - przynajmniej w odniesieniu do znacznej części zapisów - wszelkiego rodzaju naruszenia praw własności intelektualnej. Tym samym, merytoryczna zawartość projektu ACTA wykracza znacząco poza to, czego można by spodziewać się po umowie międzynarodowej o takim właśnie tytule, tj. skupienia się na zwalczaniu najbardziej niepożądanych z punktu widzenia społecznego form naruszeń, związanych z handlem towarami podrobionymi (oraz - ewentualnie - towarami pirackimi). Stowarzyszenie zgłasza niniejszym postulat, aby wysiłki negocjujących stron, w tym przedstawicieli Komisji Europejskiej, skoncentrowane zostały właśnie na próbie uzgodnienia i przyjęcia tych zapisów, które zmierzają do podjęcia skutecznej walki ze szkodliwymi dla ogółu społeczeństwa i światowej gospodarki zjawiskami podrabiania towarów oraz dość wąsko rozumianego piractwa - w takim chociażby zakresie, jaki w projekcie ACTA przewidziany został

dla środków prawa karnego (te rzeczywiście mają dotyczyć tylko działań kwalifikowanych jako *trademark counterfeiting* i *copyright or related rights piracy*).

Skoncentrowanie się tylko i wyłącznie na „kwalifikowanych” naruszeniach praw własności intelektualnej, jakimi są podrabianie towarów i tzw. piractwo, nie tylko pozwoliłoby zachować harmonię z dość sugestywnym tytułem przewidzianym dla negocjowanej umowy, ale również - być może - umożliwiłoby uzyskanie większego zrozumienia i poparcia społecznego dla tego aktu. Nie jest bowiem tajemnicą, że w chwili obecnej negocjowana umowa, m.in. z uwagi na długotrwałe prowadzenie negocjacji „za zamkniętymi drzwiami” i nieliczne tylko tzw. „przecieki” (nie zawsze zresztą zgodne ze stanem faktycznym), nie cieszy się uznaniem wśród zainteresowanych przedstawicieli opinii publicznej w Polsce i w całej Unii Europejskiej. Należałoby nawet rozważyć możliwość wyłączenia z zakresu planowanej regulacji kwestii budzących największe kontrowersje (zarówno między negocjującymi stronami, jak i wśród opinii publicznej), a zarazem wykraczających w pewnym stopniu poza główny cel i przedmiot umowy, jakim jest walka z przestępczym procederem podrabiania towarów. Chodzi tu przykładowo przynajmniej o część zapisów Sekcji 4 Rozdziału 2 projektu ACTA, dotyczących zwalczania naruszeń praw własności intelektualnej (z jednoznacznym naciskiem na prawa autorskie i prawa pokrewne) w Internecie (szerzej - w tzw. „środkowisku cyfrowym”). Stowarzyszenie nie neguje, że zapisy dotyczące tej materii, jednolicie regulujące ją w skali ogólnoswiatowej, są jak najbardziej pożądane. Z uwagi jednak na ich złożony i kontrowersyjny charakter, a jednocześnie pewną odrębność od głównego przedmiotu ACTA, być może warto uczynić je przedmiotem osobnych negocjacji, mających na celu doprowadzenie do zawarcia odrębnej umowy międzynarodowej. Nie należy jednak zapominać, iż to właśnie naruszenia praw własności intelektualnej dokonywane w Internecie lub za jego pośrednictwem, w tym również działania mające za przedmiot towary podrobione *sensu stricte* (np. oferowane i sprzedawane za pośrednictwem internetowych portali aukcyjnych lub nielegalnych serwisów o charakterze „spamerskim”), mają coraz większy udział wśród wszystkich naruszeń tychże praw.

Wydaje się, iż z punktu widzenia ustawodawstw państw członkowskich Unii Europejskiej, w tym Polski, najdonioślejsze znaczenie dla zwalczania handlu towarami podrobionymi i pirackimi przypisać należy zapisom Sekcji 3 Rozdziału 2 projektu ACTA, dotyczącym środków prawa karnego. Jak już bowiem wspomniano, środki dochodzenia praw własności intelektualnej w ramach postępowania cywilnego objęte są w Unii Europejskiej regulacją dyrektywy nr 2004/48/WE w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej oraz implementujących dyrektywę krajowych

przepisów państw członkowskich (choć pod adresem jakości tej implementacji w niektórych państwach, w tym niestety również w Polsce, można wysunąć wiele zarzutów), zaś środki ochrony za pomocą instytucji prawa celnego - rozporządzeniem nr 1383/2003 dot. działań organów celnych skierowanych przeciwko towarom podejrzanym o naruszenie niektórych praw własności intelektualnej... (nad którego rewizją podjęto zresztą ostatnio prace w Komisji Europejskiej). Środki prawno-karnej ochrony praw własności intelektualnej nie są natomiast przedmiotem harmonizacji w ramach Unii Europejskiej, nie reguluje ich też żadna umowa międzynarodowa (poza dość ogólnym Art. 61 Porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej - TRIPS). Kilukrotnie podejmowane przez Komisję Europejską próby przyjęcia tekstu dyrektywy dotyczącej tej materii nie przyniosły oczekiwanego rezultatu, właśnie ze względu na rozbieżności i kontrowersje związane przede wszystkim z zakresem przedmiotowym takiej dyrektywy.

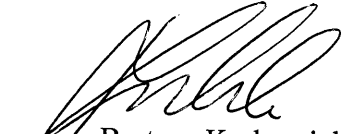
Zapisy przewidziane w Sekcji 3 Rozdziału 2 projektu ACTA zasługują w ocenie Stowarzyszenia na uznanie. Celowym wydaje się tu jednak bardziej precyzyjne zdefiniowanie terminów „podrabiania znaków towarowych” (*trademark counterfeiting*) oraz „piractwa w zakresie praw autorskich lub praw pokrewnych” (*copyright or related rights piracy*), zwłaszcza przez określenie jakie konkretne działania wchodzą w ich zakres pojęciowy (w odniesieniu do podrabiania towarów chodzić tu może np. o oznaczanie towarów podrobionymi znakami towarowymi, wprowadzanie tak oznaczonych towarów do obrotu, dalszy obrót podrobionymi towarami, import, eksport i in.). Zawarte w projekcie ACTA (i to wyłącznie w przypisach) definicje towarów podrobionych (*counterfeit trademark goods*) i towarów pirackich (*pirated copyright goods*) są w tym kontekście niewystarczające. Celowym wydaje się również rozdzielenie (np. między ust. 1 i ust. 2 w Art. 2.14) zapisów dotyczących odpowiedzialności karnej za czyny związane z podrabianiem znaków towarowych - z jednej strony, oraz za czyny związane z piractwem w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych - z drugiej. Na pełną aprobatę zasługują projektowane rozwiązania dotyczące czynności mających za przedmiot etykiety i opakowania przeznaczone do podrabiania towarów (Art. 2.14 ust. 2) - warto rozważyć przy tym możliwość rozszerzenia odpowiedzialności karnej na wszelkie czynności przygotowawcze związane z podrabianiem towarów - a także dalsze zapisy projektu ACTA (Art. 2.15 - 2.17), dotyczące takich kwestii, jak: odpowiedzialność karna osób prawnych (w zgodzie z zasadami prawa krajowego), odpowiedzialność za pomocnictwo i podżeganie, kary i inne sankcje, zajęcie, konfiskata i przepadek towarów, działanie organów ścigania z urzędu (w ocenie Stowarzyszenia możliwości takiego działania powinny być możliwie jak najszersze).

W zakresie projektowanej regulacji dotyczącej środków ochrony praw własności intelektualnej za pomocą instytucji prawa celnego (Sekcja 2 Rozdziału 2 projektu ACTA) Stowarzyszenie proponuje położenie większego nacisku na możliwość skutecznego przeciwdziałania nie tylko importowi i eksportowi towarów naruszających takie prawa (ewentualnie z zawężeniem wyłącznie do towarów podrobionych i pirackich *sensu stricte*), ale również ich tranzytowi przez poszczególne państwa-strony. Problem ten jest obecnie intensywnie dyskutowany w ramach całej Unii Europejskiej, stanowiąc przy tym przedmiot rozważań Trybunału Sprawiedliwości UE. Wydaje się jednak, że to właśnie umowa międzynarodowa o zasięgu ogólnosiwiatowym stanowiłaby najlepsze miejsce dla uregulowania ponadnarodowej kwestii zwalczania towarów podrobionych lub pirackich znajdujących się w tranzycie (tj. bez zamiaru wprowadzenia na rynek państwa, w którym dokonano ich zatrzymania). Kluczowe jest przy tym zharmonizowanie w tym zakresie procedur wdrażanych w oparciu o prawo celne z odpowiednimi procedurami o charakterze cywilnym lub karnym - tak, aby po zatrzymaniu przez organy celne towarów podrobionych lub pirackich znajdujących się w tranzycie przez dane państwo uprawnieni, których prawa są ewidentnie naruszane, nie byli pozbawieni narzędzi do skutecznej ochrony tych praw w oparciu o prawo krajowe (jak to ma w tej chwili miejsce w wielu państwach Unii Europejskiej, w tym w Polsce).

Stowarzyszenie Ochrony Własności Przemysłowej ma nadzieję, iż sformułowane powyżej uwagi o charakterze ogólnym zostaną wykorzystane przez Rząd RP w dalszych pracach związanych z przygotowaniem stanowiska całej Unii Europejskiej na potrzeby kolejnych rund negocjacyjnych dotyczących projektu ACTA. Stowarzyszenie oczekuje przy tym, że zarówno te prace, jak i same negocjacje z partnerami Unii Europejskiej będą miały charakter jawny i przejrzysty, co z pewnością przyczyni się do wyeliminowania wielu niepotrzebnych kontrowersji, a w ostatecznym rozrachunku - do sukcesu, jakim będzie stworzenie ram prawnych dla globalnej walki z handlem towarami podrobionymi i pirackimi.

W razie jakichkolwiek dalszych kwestii, Stowarzyszenie pozostaje do Państwa dyspozycji.

Z poważaniem,

Bartosz Krakowiak
Sekretarz Zarządu